

นโยบายกระทรวงศึกษาธิการ

ปรัชญา

พ.ต.ท.ดร. ทักษิณ ชินวัตร ได้กล่าวถึงการศึกษาไว้ว่า “การศึกษาจะนำไปสู่การสร้าง ความเข้มแข็งของประชาชน ประชาชนที่เข้มแข็งและมีความรู้ คือทุนที่มีพลังในการต่อสู้กับความยากจน” “ต้องมุ่งกระจายประโยชน์อย่างเท่าเทียม และต้องมองประชาชนที่ลำบากเพื่อจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ สำหรับทุกคน” “การศึกษาคือกุญแจสำคัญ เป็นจุดเริ่มต้นที่จำเป็นในการทำให้ความยากจนกลายเป็นอดีต”

รัฐบาลพรรคเพื่อไทยจะดูแลพี่น้องประชาชนเหมือนคนในครอบครัว เราจะไม่ทำร้าย ประชาชน เราจะไม่โกงเงินประชาชนในด้านการศึกษา เรา “ยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลาง” เราดูแลลูกหลาน ประชาชนเหมือนลูกหลานของเรา เราดูแลครูบาอาจารย์เหมือนญาติพี่น้องเรา

ดังนั้น กระทรวงศึกษาธิการ จะดูแลประชาชนประหนึ่งญาติในครอบครัว จะต้องไม่มี คอร์รัปชั่น ไม่โกงนักเรียน ไม่บังคับขู่เข็ญครูบาอาจารย์ ต้องไม่เกณฑ์ครูและนักเรียนไปต้อนรับผู้ใหญ่โดยไม่ จำเป็น ต้องไม่ปล่อยให้ยาเสพติดแพร่กระจายในหมู่ลูกหลานของเรา

เราต้องลดภาระเบี้ยบะปายและงานนอกเหนือการเรียนการสอนของครู เราต้องจัดการเรียกร้อย เงินทองจากครูตอนย้ายตำแหน่ง ตอนย้ายคืนถิ่นที่อยู่ กฎเกณฑ์การประเมินครูในกรณีต่างๆ ต้องชัดเจน ลด การใช้ดุลยพินิจลง เราต้องลดการชักจูงให้ครูเป็นหนี้สินล้นพ้นตัว

ในการพัฒนาการศึกษา รัฐบาลพรรคเพื่อไทยเน้นปรัชญา “ความเท่าเทียม” และการนำ “เทคโนโลยี” มาใช้ เราจะจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน “ที่มีคุณภาพสำหรับเยาวชนทุกคนทุกพื้นที่” เราจะ จัดการอุดมศึกษาโดย “ปั้นนักศึกษาไทยให้เป็นมืออาชีพ”

นโยบาย

1. “จัดการศึกษาที่มีคุณภาพสำหรับเยาวชนทุกคน” คำว่า เยาวชน คือเด็กตั้งแต่ อนุบาล จนถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 เยาวชนต้องได้รับโอกาสทางการศึกษาเท่าเทียมกันทุกแห่งไม่ว่าในเมืองหรือ ชนบท ไม่ว่าจะเป็นโดยรัฐหรือเอกชน การประกอบอาชีพเมื่อจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ต้องเป็นแรงงานที่มี คุณภาพ รัฐบาลประกันรายได้ 300 บาทต่อคนต่อวัน

2. “ปั้นนักศึกษาไทยให้เป็นมืออาชีพ” คำว่า นักศึกษา คือ อุดมศึกษา อาชีวศึกษา หรือ สูงกว่ามัธยมศึกษาปีที่ 6 ขึ้นไป นักศึกษาจบแล้วต้องเป็นมืออาชีพ พร้อมกับรัฐบาลประกันรายได้ปริญญาตรี 15,000 บาทต่อเดือน โดยกำหนดเป้าหมายให้นักเรียนและนักศึกษาเติบโตเป็นพลเมืองที่ทันสมัย มีทักษะ หลากหลาย มีความสามารถในการแข่งขันในตลาดโลกได้ และอยู่ร่วมกันเป็นสังคมที่วางอยู่บนฐานความรู้

การขยายโอกาสทางการศึกษา 4 ด้าน

1. โอกาสในการเข้าถึงทรัพยากร สิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อสามารถได้รับการศึกษาอย่างเท่าเทียม เนื่องจากความเป็นเลิศมักอยู่ในเมือง แต่นักเรียนส่วนใหญ่อยู่ในชนบทและมีฐานะยากจน รัฐบาลจึงมีโครงการ เช่น

- ◆ โครงการ One Tablet per Child เด็กไทยฉลาดต้องมี Tablet PC ถูไปโรงเรียน จะดำเนินการแจก Tablet PC ให้เด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ไปโรงเรียน ให้มีสัญญาณวิทยุ (Wi-Fi) ฟรีในที่สาธารณะ

- ◆ สร้างห้องเรียนรู้ ในพื้นที่ต่างๆ โดยมีครูมาเปิดสอนพิเศษ (โดยให้รัฐจ่ายค่าจ้างให้) แก่นักเรียนประถมศึกษา โดยติดตั้งซอฟต์แวร์การศึกษาและ e-Book ซึ่งจะมาแทนหนังสือเรียนตามปกติ ทำให้เกิด e-Learning เพื่อสร้าง Knowledge-Based Society

- ◆ โครงการ e-Education พัฒนาโปรแกรมและเนื้อหาที่จะพลิกโฉมโรงเรียนให้เป็นศูนย์การเรียนรู้ตลอดชีวิตและส่งเสริมการศึกษาที่มีประสิทธิภาพสูงโดยใช้ระบบการศึกษาที่ตรงกับความต้องการอย่างแท้จริง

- ◆ โครงการโรงเรียนประถมศึกษาและมัธยมศึกษาในฝันสู่อุดมศึกษาขั้นยอด ให้มีคณะกรรมการโรงเรียน (School Board) ที่สามารถจัดจ้างคุณครูใหญ่และครูที่มีความสามารถเป็นเลิศสามารถอำนวยความสะดวกแก่นักเรียน เช่น หอพัก รถโรงเรียน จักรยาน ฯลฯ

- ◆ โครงการพลังครู พัฒนาศักยภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา แก้ไขปัญหาหนี้สินครู โดยลดรายจ่าย เพิ่มรายได้ ขยายโอกาส โดยการอบรมคุณธรรม ทำบัญชีครัวเรือน ปรับโครงสร้างหนี้ นำหนี้ในระบบมาเป็นหนี้ในระบบ และเพิ่มรายได้พิเศษให้เพียงพอ และขยายโอกาสใหม่ๆ

- ◆ โครงการศูนย์การศึกษานานาชาติ
- ◆ หนึ่งโรงเรียนหนึ่งพยาบาล เพื่อดูแลเด็กๆ และสามารถสอนหนังสือได้ด้วย
- ◆ โรงเรียนตัวอย่างในทุกอำเภอ พัฒนาศักยภาพของโรงเรียนให้เป็นเลิศ โดยใช้การติดต่อสื่อสารด้วยวิทยาการที่ทันสมัย

2. โอกาสในการเข้าถึงแหล่งทุน นักเรียนสามารถเข้าเรียนได้โดยที่ผู้ปกครองและนักเรียนไม่ต้องมีความกังวลในเรื่องทุนการศึกษา รัฐบาลจึงมีโครงการ เช่น

- ◆ Smart Card เพื่อการศึกษาขั้นพื้นฐาน
- ◆ โครงการเรียนก่อนผ่อนทีหลัง ส่งคืนเมื่อมีรายได้ (Income Contingency Loan Program)

- ◆ ทุนการศึกษาสานฝันนักเรียนไทยไปเรียนต่างประเทศ (โครงการหนึ่งอำเภอหนึ่งทุน)

- ◆ กองทุนตั้งตัวได้ ประชาชนชาวไทยจะต้องตั้งตัวได้อย่างมีศักดิ์ศรี คนอยากตั้งตัวมักไม่รู้ว่าตั้งตัวอย่างไร แต่คนที่ตั้งตัวมักไม่มีทรัพย์สินติดตัว การที่จะทำให้ตั้งตัวได้ก็คือ ตั้งกองทุนในมหาวิทยาลัยทั้งรัฐและเอกชน ตั้งกรรมการมาควบคุม ประกอบด้วย อาจารย์ ศิษย์เก่า ที่ประสบความสำเร็จในชีวิต ตัวแทนภาครัฐและเอกชน เราใช้แนวคิดนี้เพราะที่มหาวิทยาลัยประกอบด้วยนักศึกษาที่กำลังจะจบ

องค์ความรู้ในมหาวิทยาลัยทั้งหมด การเป็นนักธุรกิจที่มีฐานความรู้ได้เปรียบกว่า จึงสร้างผู้ประกอบการได้มากกว่า

3. โอกาสในการเพิ่มพูนและฝึกฝนทักษะ นักเรียนทุกคนสามารถเติบโตได้ในโลกที่เป็นจริง การเรียนรู้บนการทำกิจกรรม (Activity-based Learning)

- ◆ ส่งเสริมอาชีวศึกษา ให้มีความสำคัญมากขึ้น มีความรู้ทางปฏิบัติอย่างแท้จริง เป็นมืออาชีพ

- ◆ ศูนย์ซ่อมสร้างเพื่อชุมชน (Fix-it Center) ตั้งเป้าหมายให้มีเพียงพอ เพื่อให้บริการทุกชุมชน เป็นโครงการที่ใช้ประโยชน์จากทักษะของนักเรียนอาชีวศึกษาเพื่อให้บริการซ่อมราคาประหยัดแก่ประชาชนในชุมชน

- ◆ โครงการอัจฉริยะสร้างได้ ให้นักเรียนค้นหาความถนัดของตนเอง ในทุกๆ สาขา

- ◆ โครงการ 1 คนตรี 1 กีฬา 2 ภาษา สนับสนุนให้เยาวชนได้มีความสามารถที่จะเข้าร่วมแข่งขัน เพื่อความเป็นเลิศทั้งระดับชาติและระดับนานาชาติ วิชาภาษาอังกฤษ ภาษาจีน ต้องอยู่ในบรรยากาศของเจ้าของภาษาให้มากที่สุด วิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ จะต้องสร้างพื้นฐานให้แข็งแกร่ง

- ◆ ปรับปรุงหลักสูตร เลิกการท่องจำ ใช้การเรียนรู้เนื้อหาวิชาที่เด็กสามารถเรียนรู้ได้เหมือนกัน เช่น ผ่าน Video Link รวมถึงมีการวัดผลที่มีมาตรฐานทันสมัย

- ◆ คนไทยที่มีอายุ 25 ปีขึ้นไปสามารถเทียบประสบการณ์ จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ได้ สามารถเรียนในเวลาและนอกเวลา เพื่อให้ทันโลก และทันลูกหลาน

- ◆ สถาบันการศึกษาราชภัฏและอาชีวศึกษา ค้นหาตัวเองให้รู้ว่าจะถนัดด้านไหน ส่งเสริมอาชีวศึกษาให้มีความสำคัญมากขึ้น มีความรู้ทางปฏิบัติอย่างแท้จริง เป็นมืออาชีพ จากนั้นเปิดให้ประชาชนไปพัฒนาเพิ่มเติมทักษะด้านต่างๆ ตามที่ต้องการ ตามความถนัด เรียนก่อนผ่อนทีหลัง หลังจากทำงานแล้วค่อยผ่อนใช้

- ◆ จัดศูนย์ฝึกอบรม จะจัดศูนย์ฝึกในอาชีวศึกษาให้ประชาชนเข้าไปเรียนรู้เรื่องที่น่าสนใจ พัฒนาทักษะให้คนไทยเป็นผู้ชำนาญในสาขาต่างๆ ใช้ระบบเรียนก่อน ผ่อนทีหลัง

4. โอกาสในการเรียนรู้ตลอดชีวิต ส่งเสริมการศึกษานอกระบบ (โดยใช้ห้องสมุด พิพิธภัณฑ์ แกลเลอรี ศูนย์วัฒนธรรมต่างๆ)

- ◆ โครงการ Internet ตำบล และ Internet หมู่บ้าน (ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน) เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนค้นหาความถนัดของตนเอง เรียนรู้ได้ทุกที่ ทุกเวลา เพื่อการต่อยอดในสิ่งที่ต้องการทำ และสำหรับผู้ที่ต้องการเปลี่ยนวิชาชีพ

- ◆ สถานที่รวมกลุ่มอย่างสร้างสรรค์แก่เด็กวัยเรียน โดยมีคอมพิวเตอร์ให้ใช้ มีวิทยุฟาย (Wi-Fi) ให้ มีครูที่จะสอนการบ้าน

ศาสตราจารย์ ดร. สุชาติ ธาดาดำรงเวช
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ
25 มกราคม 2555

ยุทธศาสตร์การพัฒนการศึกษาของ กระทรวงศึกษาธิการ

วิสัยทัศน์

จัดการศึกษาโดย “ยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลาง” มุ่งกระจายโอกาสทางการศึกษาอย่างเท่าเทียม ทั้งในเมืองและชนบท พร้อมจัดการศึกษาที่มีคุณภาพสำหรับทุกคน การศึกษาจะนำไปสู่การสร้างการแข่งขันของประชาชน ประชาชนที่เข้มแข็งและมีความรู้คือทุนที่มีพลังในการต่อสู้กับความยากจน

พันธกิจ

1. จัดการศึกษาที่มีคุณภาพสำหรับเด็ก เยาวชน ผู้พิการ และผู้ด้อยโอกาสทุกคน เพื่อให้เท่าเทียมกันทุกแห่งไม่ว่าในเมืองหรือชนบท ไม่ว่าจะจัดโดยรัฐหรือเอกชน ตั้งแต่ปฐมวัยจนถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 และเทียบเท่า
2. พัฒนานักศึกษาไทยให้เป็นมืออาชีพ เป็นพลเมืองโลกที่ทันสมัย มีทักษะหลากหลาย มีความสามารถในการแข่งขันในตลาดโลกได้ และอยู่ร่วมกันเป็นสังคมที่วางอยู่บนฐานความรู้ ตั้งแต่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ขึ้นไป โดยเฉพาะระดับอาชีวศึกษาและระดับอุดมศึกษา

กรอบแนวคิดการพัฒนการศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการมุ่งพัฒนาศึกษาภายใต้กรอบแนวคิดหลักของคุณภาพและความเท่าเทียม รวมทั้งการนำเทคโนโลยีมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่นักเรียน นักศึกษาเป็นสำคัญ

โดยขยายโอกาสทางการศึกษา ดังนี้

1. โอกาสในการเข้าถึงทรัพยากรสิ่งอำนวยความสะดวก เพื่อสามารถได้รับการศึกษาอย่างเท่าเทียมกัน
2. โอกาสในการเข้าถึงแหล่งทุน นักเรียน นักศึกษาสามารถเข้าเรียนได้ โดยไม่ขึ้นกับฐานะของผู้ปกครอง
3. โอกาสในการเพิ่มพูนและฝึกฝนทักษะ นักเรียน นักศึกษาทุกคนสามารถเติบโตได้ในโลกที่เป็นจริง ผ่านการเรียนรู้บนฐานกิจกรรม (Activity-based Learning)
4. โอกาสในการเรียนรู้ตลอดชีวิต ส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย โดยใช้เทคโนโลยี สื่ออิเล็กทรอนิกส์ ห้องสมุด พิพิธภัณฑ์ หอศิลป์ ศูนย์วัฒนธรรม และแหล่งเรียนรู้ต่างๆ

แนวทางการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์

กระทรวงศึกษาธิการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ตามแนวทางต่อไปนี้

1. โดย “ยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลาง” ให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ สามารถพัฒนาสมอง สร้างจินตนาการได้อย่างไม่มีขีดจำกัด และได้รับการดูแลอย่างรอบด้านประหนึ่งลูกหลานในครอบครัว
2. โดยดูแลครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาดังญาติพี่น้อง เพื่อให้ปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มกำลังความสามารถและมีความก้าวหน้าในวิชาชีพ
3. โดยบริหารจัดการทุกระดับอย่างโปร่งใส ตรวจสอบได้ ไม่มีการทุจริตและประพฤติมิชอบ

ยุทธศาสตร์ระดับกระทรวง

กระทรวงศึกษาธิการมุ่งมั่นพัฒนาการศึกษาในช่วง พ.ศ. 2555 – 2558 ด้วยยุทธศาสตร์ที่สอดคล้องกับนโยบายด้านการศึกษาของคณะรัฐมนตรี ซึ่งนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร นายกรัฐมนตรีได้แถลงต่อรัฐสภา 7 ประการ ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนาคุณภาพการศึกษาทุกระดับทุกประเภท โดยมุ่งเน้นเป้าหมายคือนักเรียนเป็นศูนย์กลาง

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การสร้างโอกาสทางการศึกษาแก่ประชากรทุกกลุ่มอย่างเท่าเทียม

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การปฏิรูปครูเพื่อยกระดับครูและวิชาชีพครูให้เป็นวิชาชีพชั้นสูง

ยุทธศาสตร์ที่ 4 การจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา ระดับอาชีวศึกษา และการฝึกอาชีพให้สอดคล้องกับตลาดแรงงาน ทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ

ยุทธศาสตร์ที่ 5 การพัฒนาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษาทัดเทียมกับนานาชาติ

ยุทธศาสตร์ที่ 6 การสนับสนุนการพัฒนาเพื่อสร้างทุนปัญญาของชาติ

ยุทธศาสตร์ที่ 7 การเพิ่มขีดความสามารถของทรัพยากรมนุษย์เพื่อรองรับการเปิดเสรีประชาคม

อาเซียน